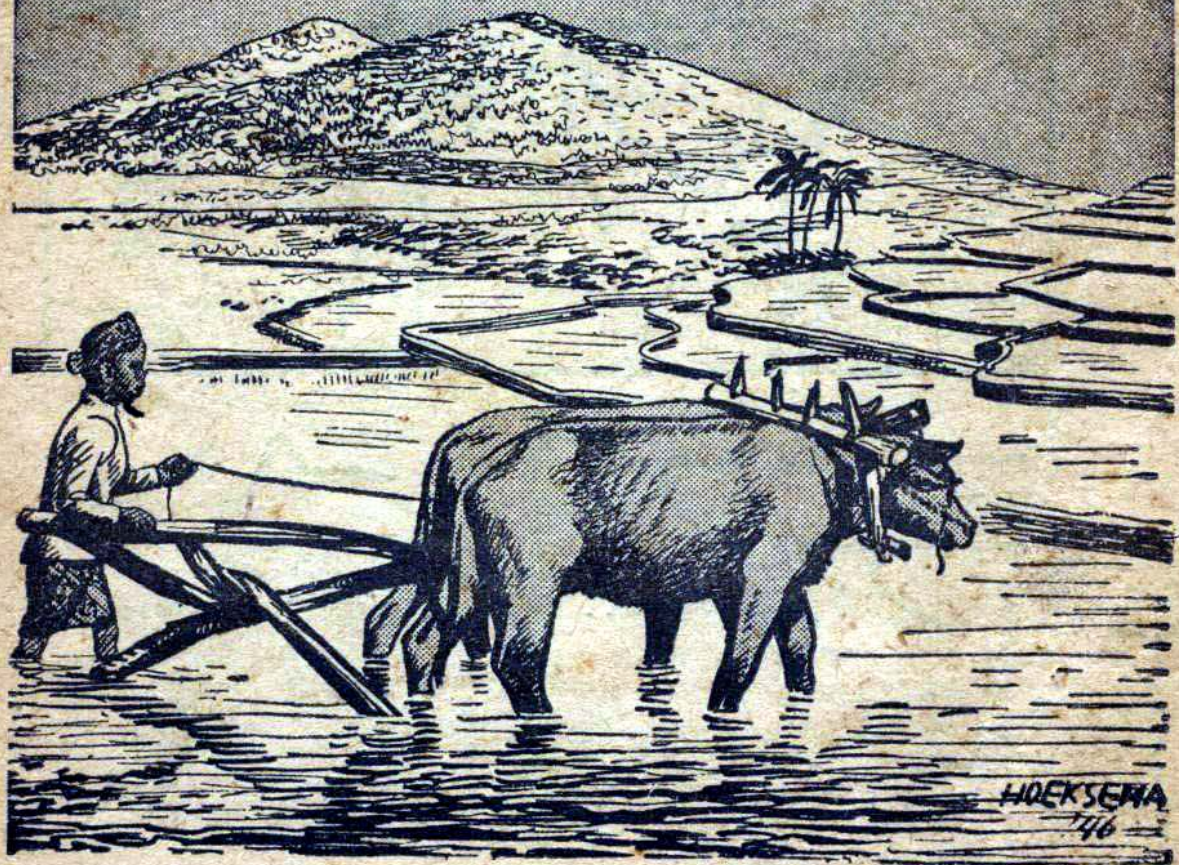
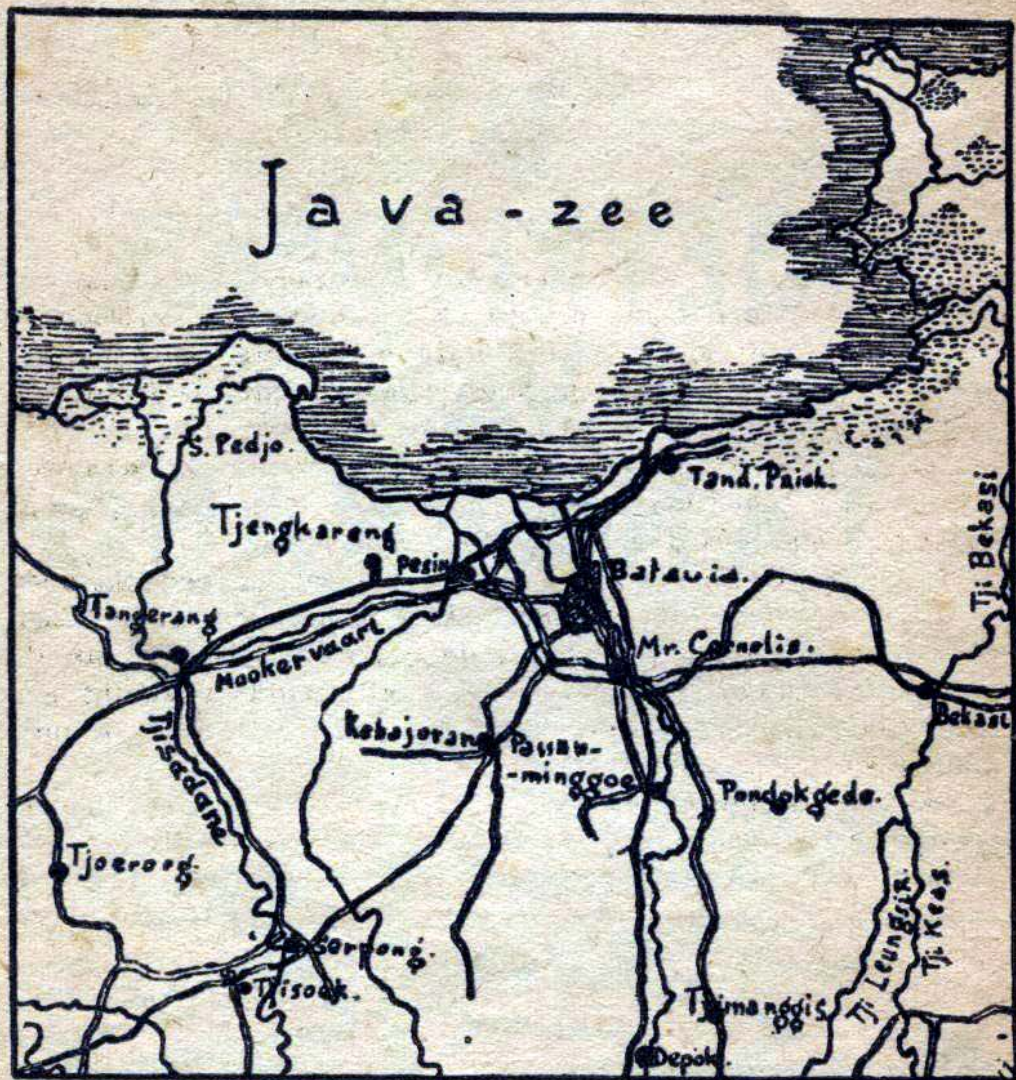

DE BEVRIJDE VAN TANGERANG

De bevrijding van Tangerang

K. L. en K. N. I. L.
brengen de „Pax Neerlandica”

Begeeft men zich van Batavia uit Westwaarts, dan passeert men eerst eeuwenoude uitgestrekte Chineesche kerkhoven. Vervolgens komt men aan het landhuis „Pesing” en het dorp van dien naam, vanwaar de Mookervaart recht toe recht aan naar Tangerang gaat, $\pm$ 30 km. West van Batavia.

Tusschen Tangerang en Pesing ligt — of liever lag, want het is na hevige gevechten geheel vernield — het landhuis „Tjengkareng”, even Noord van de Mookervaart.

West van Tangerang ligt Bantam, een gebied, berucht door de hier rondzwervende benden. Het is bedekt met dicht bosch en was reeds vroeger, evenals de moerassen Noord van de Mookervaart een schuilplaats voor allerhand misdadig gespuis, dat aan den sterken arm der justitie trachtte te ontkomen.

Voor de veiligheid van de hoofdstad was het dus hoogst noodzakelijk, dit gebied te zuiveren van ongewenschte elementen, die van hieruit Batavia infiltreerden en de bevolking zoowel van deze stad als van dit geheele gebied hevig terroriseerden.

Eerst werd Pesing schoongeveegd, waar de Zeeuwen van II-14 R.I. werden gelegerd. Intensief patrouilleerde men het omliggende terrein af, doch men bleef moeilijkheden onder vinden. Geregeld deden vaak met automatische wapens uitgeruste benden overvallen, en eind April werd besloten, het landhuis „Tjengkareng”, dat de haard van al deze narigheden bleek te zijn, te verkennen. Men verwachtte ernstigen tegenstand en rukte dus met een heel wat sterkere macht uit, dan oorspronkelijk het plan was.

Vier secties marcheerden langs den grooten weg Westwaarts, aan iedere zijde beveiligd door twee secties in het terrein, waarvan de Zuidelijke groep met rubberbootjes over de Mookervaart moest worden gebracht. Voorts waren maatregelen genomen, om het landhuis te doen insluiten door andere eenheden.

KAPITEIN R. FASSAERT,
commandant van de aan-
valsgroep bij Tjengkareng,
die persoonlijk met een
geweer een hinderlaag op-
ruimde.

**BIJ HET LANDHUIS
TJENGKARENG**
EIND APRIL 1946

DOOR EEN VUURSTOOT
van een mitrailleur in een hinderlaag aan het
polsgewricht gewond Een verpleger verleent eerste
hulp onder het vuur van de terroristen.

ONZE PIONIERS
ruimen een aarden
wal op, die als ver-
sperring over den
weg opgeworpen
was.

IN MEI 1945
VOLGDE DE BEVRIJDING
VAN TANGERANG

EEN TANKVAL
wordt dichtgeworpen.

**NOG EEN
TANKVAL**
die moest
worden
dichtgeworpen.

Op den weg voorspelde een aantal versperringen, bestaande uit boomstammen, valkuilen en aarden wallen niet veel goeds. Spoedig werden onze Zeeuwsche jongens dan ook bestookt door „snipers”, die zich echter geleidelijk terugtrokken naar de directe omgeving van het landhuis.

Een gebouwtje op het punt waar de oprijlaan van het landhuis op den grooten weg komt, was aanzienlijk versterkt en ingericht als waarnemings- en verbindingspost. Bij het doorzoeken hiervan na afloop van de actie werd een radio-installatie buitgemaakt, een telefoon, een aantal schrijfmachines en vele belangrijke papieren, o.a. Japansch propagandamateriaal en materiaal van Mohammedaansch-godsdienstigen aard. Klaarblijkelijk wenschte de bende een „Heiligen Oorlog” te voeren!

De bezetting van dezen post onderhield een levendig vuur op onze aanrukkende troepen, doch moest weldra, zonder verliezen veroorzaakt te hebben, de wijk nemen in de padivelden rond het landhuis, vanwaar zij onze troepen bleef bestoken.

Langs de oprijlaan werd opgerukt naar het landhuis. Ongeveer honderd meters hiervoor passeerde men een tweetal aarden versterkingen, die echter niet bezet bleken. Hier brachten wij onze mortieren in stelling.

Enkele meters vóór den hoofdingang tot het landgoed werd onverwacht een hevig mitrailleurvuur gelegd op de aanvallende secties: onze mannen waren in een hinderlaag terecht gekomen.

Om deze hinderlaag op te ruimen, werd een „scoutcar” — in dit geval een jeep, waarin een zware mitrailleur gemonteerd was — ingezet, die vurend vooruitschoof. Het wapen onder vond echter een vuurstoring, die weldra opgelost was, doch de bezetting van de hinderlaag slaagde er in, den bestuurder van deze jeep zoowel als den mitrailleurshutter uit het voertuig te schieten. De shutter bleek ernstig gewond, de bestuurder van de jeep slechts licht.

Hierop namen mortieren het landhuis en de directe omgeving onder vuur. Een dezer wapens ondervond — een wel zeer groote zeldzaamheid — een vuurstoring. Ook deze mortierschutter werd ernstig gewond door een schot in de longen.

De gewonden direct te bereiken, was een onmogelijkheid. Zij lagen op de oprijlaan, die over een dijkje voerde en onder zwaar vuur van den mitrailleur in de hinderlaag lag.

Ook de voorste aanvalssectie had verliezen geleden, n.l. één doode, drie zwaargewonden en drie licht gewonden, waaronder één officier.

Met mortiervuur werd het landhuis geducht onder handen genomen en de commandant van de aanvalsgroep, kapitein Fassaert, slaagde er in, onder dekking tot vlak bij de hinderlaag door te dringen en met een geweer de bezetting man voor man neer te leggen. Als bijzonderheid kunnen wij melden, dat kapitein Fassaert zelf een lichte schampwond opliep, afkomstig van een mortiergranaat, waarmee wij de hinderlaag bestookten!

Eerst na het opruimen van de hinderlaag slaagde men er in, de gewonden en den doode per jeep af te voeren.

Nadat reserve was aangetrokken, werd het landhuis stormenderhand genomen. Den geheelen dag echter had men druk werk om met „snipers” af te rekenen, die uit de omliggende sawahs vuur bleven afgeven.

Aan wapening werd buitgemaakt een Lewis-mitrailleur van Britsche origine, een aantal landmijnen, afkomstig uit de Pyrotechnische Werkplaatsen van het K.N.I.L. van 1941, zeer veel handgranaten, detonatoren, mortiergranaten, wat vuurwapens en een onnoemelijke voorraad speren en kap-messen. Voorts vond men belangrijke papieren, terreinkaarten, wapeninstructievoorschriften, sterktestaten, enz. Geheele schootsplannen lagen uitgewerkt gereed.

Tusschen de dooden vond men een terrorist, wien blijkbaar de moed geheel in de schoenen gezonken was. Hij was in het geheel niet gewond, maar hield zich volkomen buiten westen. Later verzocht hij onzen mannen, hem rustig te laten sterven. Eenige krachtige uitdrukkingen brachten hem spoedig op de been.

Tegen den middag onderschepten onze menschen een bericht, waarin gemeld werd, dat twee Japanners bij de gevechten rond het landhuis gedood waren en twee anderen gewond, waaronder kapitein Kakijasi.... Ook werd hierin gemeld, dat 32 terroristen bij deze actie waren gedood.

* * *

Eerst een maand later kon door eenheden van K.L. en K.N.I.L. de pacificatie tot Tangerang doorgevoerd worden, die een vreedzame marsch werd, afgezien van enkele scher-mutselingen op kleine schaal. Na de gebeurtenissen bij Tjengkareng zat de schrik er bij de terroristen geducht in.

De opmarcheerende troepen werden voorafgegaan door een tweetal pantserwagens en een jeep, die Tangerang verkenden voor men den grooten opmarsch inzette. Deze rit verliep niet zonder moeilijkheden. Nog steeds waren in de nabijheid van

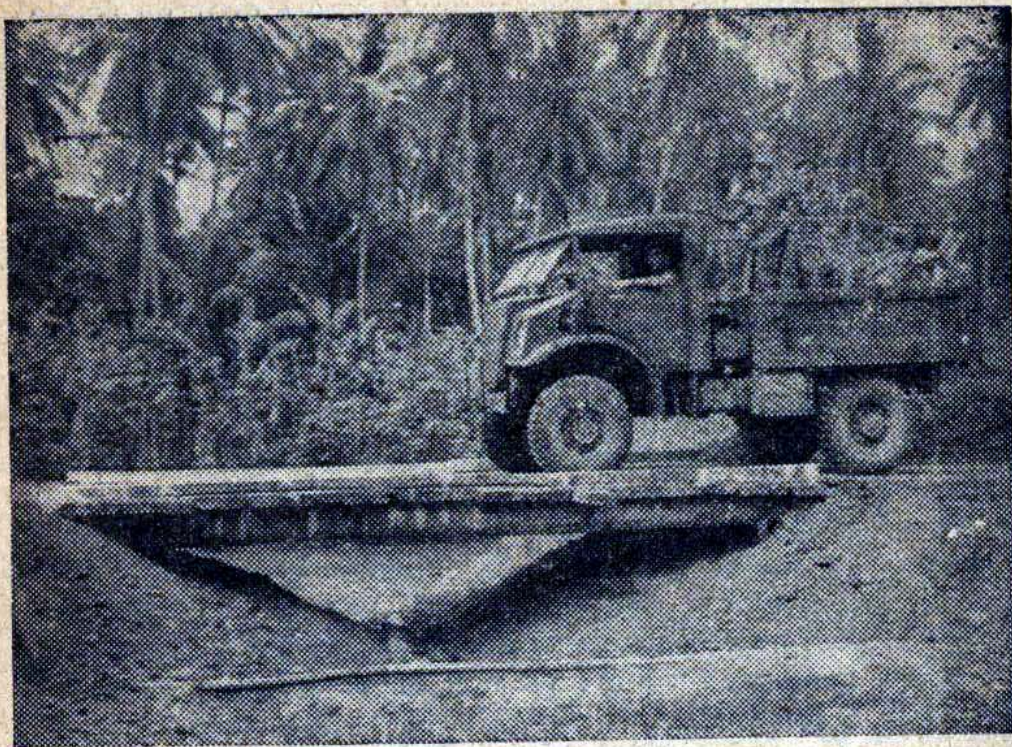

DE „COLONNE MATJAN"
 van het Kon. Ned. Ind. Leger maakt zich gereed tot den opmarsch
 naar het Westen.

IN AFWACHTING
 van de laatste orders.

DE WEG IS VRIJ
en wij kunnen westwaarts. Een tankval die overbrugd moest worden

TWEE PANTSERWAGENS
*ter verkenning arriveerden het eerst te Tangerang en
vonden het verlaten door de terroristen.*

Tjengkareng vele versperringen aanwezig, die door de Genie moesten worden opgeruimd. Verder naar het Westen werden deze versperringen lichter: de verkennende pantserwagens konden zelf deze opruimen en de enkele nog resteerende valkuilen kon men gemakkelijk ontwijken.

Even vóór Tangerang ligt over de Mookervaart een groote brug, welke ondermijnd bleek. De springlading werd verwijderd.

De aankomst in Tangerang was een verrassing voor onze verkenner: de terroriseerende elementen hadden de stad inderhaast verlaten, en de bevolking begroette onze mannen allerhartelijkst als bevrijders.

Alle gebouwen, welke door de thans gevluchte terroristen verlaten waren, had men voor het vertrek in brand gestoken. Hieronder bevonden zich de beide jeugdgevangenissen en de opvoedingsgestichten. Bij aankomst van de verkenner brandden deze objecten hier en daar nog. Op het inrijhek van een dezer gebouwen vond men nog de aanduiding „Tentara Repoebliek Indonesia”.

Men vond een groote hoeveelheid propagandamateriaal en wat munitie. De wapens hadden de terugtrekkende terroristen meegenomen.

Dadelijk nadat de verkennende pantserwagens hun bevindingen aan de hen volgende Infanterie konden berichten, werd de opmarsch per truck ingezet en een uur later was Tangerang geheel onder onze bescherming gebracht.

Het in Tangerang gebleven deel van de bevolking begroette onze mannen met gejuich, vooral toen de inheemsche militairen van het K.N.I.L. een aantal vrienden en verwanten ontdekten! Van de Chineezers bleek een zeer klein deel te zijn weggevoerd. De overigen ontvingen onze mensen met eetwaren en koele dranken.

Wij maakten spoedig een levendig handelscontact. Het bleek, dat de prijzen hier lang niet zoo hoog waren als in Batavia. Zoodat de M.P. oogenblikkelijk maatregelen moest nemen, om afvoer naar Batavia en „leeghalen” van dit geheel verarmde gebied te voorkomen.

Het station was geheel onbeschadigd. Rollend materieel en een locomotief werden eveneens onbeschadigd aangetroffen. Aangezien de spoorbaan tusschen Tangerang en Batavia slechts over enkele meters opgebroken was, konden na enkele dagen treinen weer over dit baanvak rijden.

De kampongs rondom Tangerang bleken geheel verlaten.

De eerste binnengekomen gegevens na de bevrijding van Tangerang geven een duidelijk beeld van de toestanden aldaar, vóór aankomst van de Nederlandsche troepen. In het kort gezegd: terreur van de ergste soort.

De militaire leiding berustte bij de T.R.I., en hiervan was vooral de P.T. zeer gevreesd. Deze Polisi Tentara scheen te Tangerang een waardig dochter van haar moeder: de Japanse Kempeitai. Het noemen van den naam alleen wekte wijd en zijd ontsteltenis onder de bevolking. Geen wonder, dat men de Nederlanders als bevrijders inhaalde!

Verhalen over de welvaart in de reeds door ons gepacificeerde gebieden waren doorgedrongen en men wist, dat wij heelemaal niet zoo vreeselijk waren, als propaganda van terroristische zijde deed voorkomen. Vooral na onze bevrijding van het nabijgelegen Serpong, wisten de Tangerangers, hoe wij optraden tegenover de bevolking.

Een Nederlandsche patrouille uit Serpong kwam direct na de bevrijding van Tangerang verband opnemen. De groote weg tusschen beide plaatsen was geheel vrij van terroristen en zonder eenige moeilijkheden zijn de Serpongers weer naar hun detachement teruggekeerd.

Had propaganda niet het beoogde effect op de bevolking, er waren andere middelen om den Nederlanders te bewijzen, dat „het geheele volk niets van de Blanda's moest hebben”. Dus hielpen de wapens wat mee, en als vee is de bevolking door de terroristen van de omliggende kampongs weggedreven! Bij deze „evacuatie” zijn de laagste middelen toegepast.

Elk rapport spreekt overigens over walglijke beestachtigheden. Had b.v. een der terroriseerende „vrijheidshelden” zin in een mooi meisje, dan werd dit eenvoudig geroofd met de wapens in de vuist.

Voorts is gebleken, dat hier een bestuurshervorming plaats heeft gehad van een nogal revolutionnair karakter.

De Japanner bracht uiteraard de eerste veranderingen aan, maar deze betekenden nog niet veel: de door ons vroegere gezag reeds aangestelde assistent-wedana van Glagasari bij Tjikampek verhuisde via een bestuursperiode in Maok naar het Tangerangse.

Maar na den val van Japan nam de Rakjat Djelata (d.i. letterlijk: „het mindere volk”, dus het proletariaat) de leiding in handen.

De reeds lang beruchte Hadji Achmad nam in October 1945 als hoofd van deze Rakjat Djelata zitting in de ambtswoning van den regent (den hoogsten bestuursambtenaar), waarop

DE IN 1940 DOOR ONS
*nabij Tangerang gebouwde „pill-boxen” waren door terroristen
 voorzien van fraaie opschriften: „Verkoopt niet aan den vijand!”*

EEN AANTAL DOOR TERRORISTEN VERNIELDE
gebouwen brandde nog bij aankomst van onze troepen.

DE EERSTE NEDERLANDSCHE PATROUILLE
in Tangerang met de belangstellende straatjeugd er achter aan.

Z66 LIET DE T.R.I.
*het door haar als kazerne geoccupeerde ge-
 bouw achter; geheel vernield en uitgebrand.*

onmiddellijk „verwijdering” van alle bestuursambtenaren volgde. De bevolking zou nieuwe functionarissen kiezen. Deze verkiezing zag er in hooge mate democratisch uit: het volk koos de loerahs, de loerahs kozen de onderdistrictshoofden en deze de districtshoofden. Maar die democratie bestond alleen op papier: de verkiezingen hadden plaats door gewapende Rakjat Djelata, die de kampongs waren binnengedrongen, en de bevolking bleef daar geheel buiten.

Ook de oude titels werden afgeschaft en vervangen door indrukwekkender benamingen. De boepati of regent heette voortaan poesat doerah keboepaten, de wedana noemde zich ketoea doerah satoe, de assistent-wedana ketoea doerah doea en de loerah noemde zich voortaan ketoea doerah tiga.

Tadji Achmads rechterhand, de eveneens beruchte Hadji Saälan, werd politiechef en tevens hoofd van de Barisan Keamanan Rakjat, een militaire bende, waaruit in deze streken later de T.R.I. groeide.

Andere beruchte kopstukken waren de beide secretarissen van H. Achmad, Soemo en Hadji Abbas en Abdoellah, leider van de Laskar Tentara Hitam, de later zoo beruchte „Zwarte Banteng”!

In Februari 1946 werd in Tangerang de Tentara Repoebliek Indonesia op pooten gezet, die werkelijk aanving met maatregelen ten goede. Alle bovengenoemde kopstukken werden geëlimineerd en gearresteerd en onder leiding van lt.-kol. Singgi scheen de republikeinsche weermacht een einde te maken aan de moordpartijen. Rust en orde schenen terug te komen.

Dit was echter tijdelijk. Mogelijk hadden de leiders hun mannen niet in de hand, mogelijk werden oogluikend schanddaden toegestaan of zelfs aangemoedigd. De terreur nam weer hand over hand toe, thans vooral gericht tegen de Chineez en tegen „spionnen”, die men overal meende te zien.

Deze weermacht bestaat voor verreweg het grootste deel uit jonge kerels, die na een training als „heiho” in het Japanse leger op geen andere wijze met het leven hebben kennis gemaakt dan moordend, plunderend, brandschattend en roovend. Dat hieruit een sociaal probleem van de eerste orde ontstond, is duidelijk. Deze mannen zijn voor regelmatigen arbeid geheel ongeschikt en in een rustig Indonesië, onder welken bestuursvorm ook, is voor hen zonder behoorlijke opvoeding en disciplineering geen plaats.

Zelf beseffen zij dit, en zij doen dan ook alles, om de

heerschende verwarring zoo lang mogelijk te rekken en er hun voordeel uit te halen.

Verder ontstonden benden als „Laskar Rajat”, oorspronkelijk opgezet als guerrilla-organisaties, gewapend met slag- en steekwapens. Deze werden getraind door T.R.I.-instructeurs en zouden in iedere actie voorgaan, verwarring stichtend in de gelederen van hen, die zouden durven medewerken aan het herstel van het rust- en vredebrengend wettig gezag. De commandovoering was hoogst eenvoudig: met enkele vaste uitdrukkingen voor: „ga naar links”, „ga naar rechts”, „voorwaarts”, „verzamelen” en „aanvallen” heeft men alles gehad. Ieder Nederlandsch soldaat heeft wel eens een „bersiap!” of „madjoe!” gillende bende tegenover zich gehad, die snel het hazenpad koos bij het eerste schot. Deze benden omvatten in het Tangerangse enkele duizenden en het is duidelijk, dat dit de rust en orde zeker niet ten goede kwam.

De T.R.I. omvatte in dit gebied vier bataljons, waarvan één te Tangerang gelegerd was. Voorts lagen in die stad zestig man Polisi Tentara en een honderdtal leerlingen aan de militaire academie.

Vast staat het optreden van Japanners als instructeurs en gevechtsleiders, terwijl een achttal gewapende Britsch-Indische deserteurs de verwarring nog wat deed toenemen.

Bij het vertrek uit Tangerang van al die gewapenden zijn een veertigtal Europeesche gijzelaars, waaronder vrouwen en kinderen, meegevoerd.

Een tiental Ambonneezen is bij dezen terugtocht vrijgelaten.

Het schijnt de Laskar Rajat te zijn geweest, die na dezen terugtocht de vernielingen uitvoerde. Hiermede onderhielden onze troepen een regelmatig contact tijdens den opmarsch, waarbij de benden er echter zorgvuldig voor waakten, buiten schot te blijven.

